

Kommunaldirektørens sak

Kommunaldirektørens sak nr.: 45/2012
Vedtaksdato: 16.08.2012

Vår ref. (saksnr.): 201203005-3
Arkivkode: 200

FORSLAG OM FORSKRIFTSENDRINGER SOM INNFØRER NY TURNUSTJENESTE FOR LEGER - OSLO KOMMUNES HØRINGSUTTALELSE

Saksfremstilling:

Oslo kommune har mottatt fra Helse- og omsorgsdepartementet til høring *Forslag om forskriftsendringer som innfører ny turnustjeneste for leger*. Høringsfristen er 20.09.2012.

Departementets forslag er i stor grad basert på Helsedirektoratets rapport "*Nybegynnerstilling for leger - praktisk og pedagogisk oppfølging av nyutdannede leger*" som ble sendt til høring i 2010. Oslo kommune avga høringsuttalelse i kommunaldirektørens sak 36/2010.

Det foreslås å flytte autorisasjonstidspunktet for leger med medisinerutdanning fra norske universiteter frem til etter bestått medisinsk embetseksamen. Turnustjenesten vil bli den første obligatoriske delen av spesialistutdanningen for leger heller enn et krav til autorisasjon. Tilsettingsprosessen vil hovedsakelig følge arbeidslivets ordinære regler med utlysning og ansettelse heller enn sentralisert tildeling med loddtrekning. Stillinger foreslås samlet og utlyst i en nasjonal løsning, mens tilsettingen skjer lokalt i helseforetakene og kommunene. Det anbefales "avtalefestet kobling" mellom turnus i sykehus og påfølgende periode i kommunen.

Turnustjenesten vil fortsatt bestå av et år på sykehus og et halvt år i kommunen. Helsedirektoratets myndighet til å gi pålegg om opprettelse av turnusplass foreslås videreført. Tilskuddsordningen til kommunene foreslås videreført uten endring.

Vedtakskompetanse:

Bystyret har delegert til byrådet å avgi høringsuttalelser på kommunens vegne, jf sak 218 av 30.05.2001. Byrådet har delegert til byråden å avgi høringsuttalelse dersom saken ikke er av prinsipiell betydning, jf sak 1360 av 03.07.2001. Byråden har delegert til kommunaldirektøren å avgi høringsuttalelse på samme vilkår, jf byrådets sak 4/2008.

Vedtak:

Oslo kommune avgir følgende høringsuttalelse:

Det fremgår av departementets høringsnotat at forslagene i Helsedirektoratets rapport *“Nybegynnerstilling for leger - praktisk og pedagogisk oppfølging av nyutdannede leger”* avviker i relativt liten grad fra den ordningen som nå sendes på høring. Oslo kommune vil derfor innledningsvis vise til kommunens høringsuttalelse av 29.06.2010 og gjengi konklusjonen:

“Oslo kommune støtter hovedtrekkene i forslaget om nybegynnerstillinger for leger og mener at tiden er inne for grunnleggende endringer i praksisordningen for nyutdannede leger. Oslo kommune vil gjerne delta aktivt i utdanningen av nye leger. Det må imidlertid være en balanse mellom behovet for praksisplasser og kommunens behov for legeressurser. Hvordan ordningen vil slå ut for kommunen vil være avhengig av hvor mange legestillinger det blir i Oslo og hvor mye av deres arbeidstid som må være i fastlegepraksis.

Det er Oslo kommunes vurdering at omtalen av kostnadene i rapporten ikke er dekkende for forholdene i Oslo der turnuslegene i dag utgjør en betydelig økonomisk utgift for kommunen. Dersom kommunen skal pålegges å opprette nybegynnerstillinger i den nye ordningen må det gjennomføres en grundig utredning av hvordan disse skal finansieres”.

Oslo kommune savner en reell gjennomgang av finansieringen i høringsnotatet. Departementet skriver at *“KS opplyser at nettokostnadene er langt høyere der turnuslegen får plass i slik helprivat legepraksis, fordi utgiftene der er langt større enn inntjeningen.”* Det drøftes imidlertid ingen alternative finansieringsmåter og foreslås ingen endring i nåværende system. Oslo kommune vil påpeke i den sammenheng at det ikke bare dreier seg om høye utgifter for kommunen, som for så vidt kunne løses med et mer realistisk tilskudd fra staten, men like mye om hvordan finansieringen skjer. Kommunen, som er pålagt å ha turnusleger i fastlegepraksis, må betale til dels store beløp til fastlegen (som ikke kan pålegges å ha turnuslege) for å ta imot turnuslege. Dette kommer i tillegg til basistilskuddet til fastlegen og timebetaling for veiledning. Turnuslegens inntjening fra refusjon og egenandeler i praksisen kommer i direkte konkurranse med fastlegens inntjening, og kommunens inntekt er avhengig av hvor mange av fastlegens pasienter turnuslegen får anledning til å behandle. Denne finansieringsordningen synes ikke å ha vært underlagt en helhetlig vurdering, men heller å ha blitt til over mange år der primærhelsetjenesten har gjennomgått en rekke reformer og endringer. Når det nå foreslås grunnleggende endringer i ordningen ellers er det Oslo kommunes vurdering at også finansieringen må endres.

Hovedtrekkene i forslaget er at turnustjenesten vil bli den første obligatoriske delen av spesialistutdanningen for leger, tilsettingsprosessen i all hovedsak vil følge arbeidslivets ordinære regler og autorisasjonstidspunktet skal flyttes frem til etter bestått medisinsk embetseksamen i Norge. Oslo kommune støtter disse forslagene som vil bringe ordningen for nyutdannede leger mer i tråd med internasjonale normer og det som gjelder for andre yrkesgrupper. Oslo kommune stiller imidlertid spørsmål ved det at man likevel vil videreføre en stor del av nåværende sentralisert kontroll og regulering.

Oslo kommune mener det er nødvendig at staten har overordnet styring med antall turnusplasser, både i helseforetak og i kommunehelsetjenesten. Det antas at antall plasser som kommunen blir pålagt å stille med vil være mer forutsigbart i den nye ordningen. Oslo kommune kan imidlertid ikke se behovet for å videreføre en sentral ordning for håndtering av søknader. Forslaget innebærer en sentralisert, nasjonal utlysning kombinert med *“avtalefestet kobling”* mellom sykehus og kommune, og krav til *“samlet vurdering av aktuelle søkeres søknad og CV, fullført utdanning, relevant arbeidserfaring, verv mv... samlet kompetanse, motivasjon for stilling, intervjuer, referanser og andre relevante faktorer...”*. Et slik system antas vil være uhåndterbart i

Oslo som har fire sykehus og 24 turnusplasser fordelt på 15 bydeler. Erfaringsmessig er det dessuten mange som ønsker turnusplass i Oslo slik at det kan bli et stort antall søkere til hver stilling. Søkerne vil dessuten i utgangspunktet ha tilnærmet identiske kvalifikasjoner og det antas det vil bli vanskelig å finne saklig grunn for å skille mellom søknader.

Etter Oslo kommunes vurdering bør det åpnes for ulike måter å utlyse stillinger og eventuelt koble mellom kommunen og sykehus. I utkantstrøk der det er behov for turnusleger for å øke kapasiteten i kommunehelsetjenesten kan det være et rekrutteringsfortrinn å kunne utlyse stillinger koblet til sykehusstillinger slik at legen som får stillingen vet at det vil være mulig å få gjennomført hele utdanningsløpet. I sentrale strøk der det er få rekrutteringsproblemer og god kapasitet bør kommunale stillinger kunne utlyses og leger ansettes uten kobling med sykehus. Dette ville medføre langt mindre administrasjon og byråkrati og redusere antall søkere til de kommunale stillingene fordi mange allerede vil ha sikret plass i annen del av landet. I et slikt system bør kommunene selv kunne velge om de vil være med i en felles nasjonal utlysningsrunde og om de vil inngå avtale med sykehus om kobling av stillinger, forutsatt at kommunen stiller med antall plasser som staten har pålagt.

Helse- og omsorgsdepartementet ber om høringsinstansenes vurdering av om web-portalen bør innrettes slik at søker kan angi prioritet på stillingene en søker.

Dersom det innføres en sentralisert utlysnings- og søknadsløsning slik det er foreslått vil det være helt nødvendig at søkere angir en prioritering. Systemet må utformes slik at det gir kommunen/sykehuset mulighet til å begrense vurdering av søkere til de som har prioritert stillingen. Det må i den sammenheng avklares om prioriteringen skal gjelde ett sykehus, én kommune eller én konkret stilling.

Oslo kommune har følgende kommentarer til enkelte bestemmelser i forslag til Forskrift om spesialistgodkjenning av leger:

§ 9 Pålegg om opprettelse av turnusstillinger

Det fremgår av § 8 *Opprettelse og fordeling av turnusstillinger* blant annet at Helsedirektoratet fastsetter hvor mange turnusstillinger som skal opprettes i helseforetakene og i kommunene (1. ledd) og at turnusstillinger i den kommunale helse- og omsorgstjenesten fastsettes fylkesvis av Helsedirektoratet og fordeles til de enkelte kommuner i samråd med Fylkesmannen (3. ledd). Antall turnusplasser i en kommune blir således besluttet av Helsedirektoratet og ikke av kommunen selv. I og med alle plassene i en kommune i praksis er pålagt, synes bestemmelsene i § 9 å være overflødige. Siden tildeling av turnusplasser nå skal skje etter søknad bør det heller ikke lenger oppstå situasjoner der Helsedirektoratet med kort varsel pålegger kommunen å opprette flere plasser.

§ 11 Utlysning

Etter Oslo kommunes vurdering er det lite hensiktsmessig å fastsette i forskrift at utlysning skal skje i en nasjonal løsning forvaltet av Helsedirektoratet (1. ledd). Dette utelukker muligheter for alternativer og tar ikke høyde for tekniske problemer eller andre utfordringer som kan oppstå i forbindelse med innføring av nye løsninger. Dersom bestemmelsen skal stå bør det utformes som en "kan" bestemmelse for Helsedirektoratet på samme måte som 2. og 3. ledd.

§ 13 Språkkunnskaper som vilkår for turnusstilling

Det er et arbeidsgiveransvar å påse at ansatte har språkkunnskaper m.v. som er nødvendige for forsvarlig ivaretagelse av oppgavene som er tillagt en stilling. Dette er ikke noe særegent for turnuslegestillinger. Det synes således ikke å være nødvendig å forskriftsfeste det.

Konklusjon

Oslo kommune støtter de delene av forslaget som gjelder regelverk for autorisasjon, spesialisering m.v. for leger og ønsker å delta aktivt i utdanning og videreutdanning av leger.

Forslagene til organisering og utlysning vil etter Oslo kommunes vurdering føre til en vesentlig økning i administrasjon og store utfordringer i tilsettingsprosessene. Etter Oslo kommunes vurdering bør logistikken knyttet til søknad, valg og tilsetting av turnusleger i storbyene, og særlig i Oslo, utredes bedre før endelige beslutninger blir tatt.

Det er behov for utredning og nytenkning for å finne en mer hensiktsmessig finansieringsordning for turnusleger i kommunehelsetjenesten.

Byrådsavdeling for eldre og sosiale tjenester, 16.08.2012

Bjørg Månun Andersson
kommunaldirektør